

Sprawa C-412/20 PPU

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

3 września 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Rechtbank Amsterdam (Niderlandy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

3 września 2020 r.

Europejski nakaz aresztowania wydany wobec:

P

Druga strona postępowania:

Openbaar Ministerie

RECHTBANK AMSTERDAM

INTERNATIONALE RECHTSHULPKAMER (izba międzynarodowej pomocy prawnej)

[...]

Data wydania postanowienia: 3 września 2020 r.

**POSTANOWIENIE
W PRZEDMIOCIE
KWESTII
WPADKOWEJ**

w postępowaniu w przedmiocie wniosku złożonego na podstawie art. 23 Overleveringswet (ustawy o przekazywaniu osób, zwanej dalej „OLW”) przez prokurator przy rechtbank [Amsterdam] (sądzie rejonowym w Amsterdamie,

Niderlandy). Wniosek ten nosi datę 23 czerwca 2020 r. i dotyczy między innymi rozpatrzenia europejskiego nakazu aresztowania (ENA).

ENA został wydany w dniu 26 maja 2020 r. przez Sąd Okręgowy w Sieradzu (Polska) i dotyczy zatrzymania i wydania:

P,

urodzonego w *** w dniu ***,

***,

***,

zwanego dalej „osobą, której dotyczy wniosek”.

1. Postępowanie [przed sądem krajowym]

Przed rozpoczęciem posiedzenia rechtebank zwrócił się do obrońcy [P], mr. T.E. Korff, advocaat z siedzibą w Amsterdamie, oraz do prokurator mr. C.L.E. McGivern o przedstawienie swoich stanowisk na piśmie.

Następnie w przesłanej pocztą elektroniczną wiadomości z dnia 17 sierpnia 2020 r. obrońca [P] wniosła do rechtebanku o zawieszenie postępowania. Odnosząc się do wydanego przez tenże rechtebank postanowienia z dnia 31 lipca 2020 r.¹, zawnioskowała ona, by rechtebank zaczekał, aż Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwany dalej „Trybunałem Sprawiedliwości”) udzieli odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane w przywołanym postanowieniu. W wiadomości elektronicznej z dnia 18 sierpnia 2020 r. prokurator nie sprzeciwiła się zawieszeniu postępowania, o które wniosła adwokat.

Następnie w wiadomości elektronicznej z dnia 18 sierpnia 2020 r. rechtebank przesłał obrońcy [P] i prokurator swoje postanowienie z dnia 18 sierpnia 2020 r.². W tymże postanowieniu [**Or. 2**] rechtebank wyjaśnił, jakie konsekwencje mają pytania prejudycjalne zadane w przywołanym postanowieniu z dnia 31 lipca 2020 r. dla spraw dotyczących przekazywania osób, w sytuacji gdy chodzi o wykonanie ENA wystawionych w Polsce.

W dniu 19 sierpnia 2020 r. rechtebank poinformował obrońcę [P] i prokurator, że na posiedzeniu w dniu 20 sierpnia 2020 r. podniesiona zostanie kwestia ewentualnego zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości z „uzupełniającym” pytaniem prejudycjalnym w owej sprawie.

¹ ECLI:NL:RBAMS:2020:3776

² ECLI:NL:RBAMS:2020:4032

Wniosek prokurator został rozpatrzony na posiedzeniu jawnym w dniu 20 sierpnia 2020 r. Przesłuchanie odbyło się w obecności prokurator. Osoba, której dotyczy wniosek, korzystała z pomocy swojej obrońcy oraz tłumacza ustnego na język polski.

Rechtbank przedłużył o trzydzieści dni termin, w którym musi wydać orzeczenie zgodnie z art. 22 ust. 1 OLW, ponieważ uznał to za niezbędne dla podjęcia decyzji w sprawie wnioskowanego wydania.

2. Odesłanie prejudycjalne

2.1 Wprowadzenie

1. Rechtbank Amsterdam musi wydać decyzję w sprawie wykonania ENA dotyczącego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej.

2. ENA został wydany w dniu 26 maja 2020 r. przez Sąd Okręgowy w Sieradzu (Polska) i dotyczy przekazania w celu wykonania kary pozbawienia wolności na okres jednego roku. Stosownie do treści europejskiego nakazu aresztowania z kary tej pozostaje jeszcze do odbycia siedem miesięcy i 26 dni.

Osoba, której dotyczy wniosek, została skazana za cztery przypadki groźby i jeden przypadek użycia przemocy, z których to przestępstw każde popełniła w okresie pięciu lat po odbyciu kary pozbawienia wolności na okres co najmniej sześciu miesięcy za podobne przestępstwo.

3. Podstawą do wydania ENA jest wyrok Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 18 lipca 2019 r.

4. W postanowieniu w przedmiocie kwestii wпадkowej wydanym w innej sprawie (C-354/20 PPU) w dniu 31 lipca 2020 r.³ rechtbank skierował do Trybunału Sprawiedliwości pytania prejudycjalne dotyczące niezawisłości polskich sądów w odniesieniu do, między innymi, wydawania ENA. Pierwsze pytanie sformułowane w powyższym postanowieniu odnosi się konkretnie do kwestii wydawania ENA. Przywołane w pkt 3.1 tegoż postanowienia przepisy prawa Unii i prawa krajowego mają zastosowanie także i w niniejszej sprawie.

2.2 Pytanie prejudycjalne [Or. 3]

5. Niniejsza sprawa różni się od sprawy C-354/20 PPU tym, że obecnie mamy do czynienia z ENA dotyczącym wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej w Polsce osobie, której dotyczy wniosek, oraz tym, że ENA ten został wydany w dniu 26 maja 2020 r., a zatem już po zajściu zmian przedstawionych w rozważaniach w pkt 3.2[.9] wyżej przywołanego

³ ECLI:NL:RBAMS:2020:3776, sprawa C-354/20 PPU

postanowienia w przedmiocie kwestii wpadkowej, z których to zmian wyłania się obraz dalszego zwiększania nacisku na niezawisłość sądów polskich.

6. Mając na uwadze wnioski przedstawione w pkt 3.2.10 rzeczonego postanowienia z dnia 31 lipca 2020 r., rechtbank jest zdania, iż sąd, który wydał ENA będące przedmiotem niniejszej sprawy i który należy do sądów powszechnych w Polsce, nie spełnia – i w chwili wydania ENA także już nie spełniał – wymogów związanych z zapewnieniem skutecznej ochrony sądowej/skutecznego środka prawnego, ponieważ polskie ustawodawstwo nie gwarantuje już jego niezależności od władzy ustawodawczej lub wykonawczej i w chwili wydawania ENA także już jej nie gwarantowało.

7. W pkt 3.3.12–16 postanowienia z dnia 31 lipca 2020 r. rechtbank wyjaśnił, że w jego opinii sąd, który wydaje ENA, musi spełniać wymogi związane z zapewnieniem skutecznej ochrony sądowej/skutecznego środka prawnego, co wiąże się z wymogiem istnienia zasad zapewniających ochronę przeciw pochodzącym z zewnątrz naciskom lub wpływom, które mogłyby zagrozić niezależności osądu tegoż sądu w skierowanych do niego sprawach. Rechtbank uważa, że nie ma przy tym najmniejszego znaczenia, czy ENA wydano w celu ścigania karnego, czy też – jak ma to miejsce w niniejszym przypadku – w celu wykonania kary pozbawienia wolności. Poparcie dla takiego stanowiska rechtbank znajduje w wyroku *Openbaar Ministerie (Procureur des Konings te Brussel)*, który dotyczy ENA wydanego w celu przeprowadzenia kary pozbawienia wolności i w którym Trybunał Sprawiedliwości – nie dokonując rozróżnienia pomiędzy tymi dwoma warunkami [okolicznościami] – rozważa, co następuje:

„W szczególności drugi poziom ochrony praw zainteresowanej osoby zakłada, że wydający nakaz organ sądowy kontroluje spełnienie przesłanek wymaganych do jego wydania i bada w sposób obiektywny, z uwzględnieniem wszystkich dowodów obciążających i odciążających, *nie będąc przy tym narażony na ryzyko podlegania instrukcjom zewnętrznym, w szczególności ze strony władzy wykonawczej*, czy wydanie tego nakazu ma charakter proporcjonalny [zob. podobnie wyrok z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (Prokuratury w Lubece i w Zwickau), C- 508/18 i C- 82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 71, 73]”⁴.

8. Kwestia, czy wykonujący nakaz organ sądowy powinien mimo wszystko wykonać ENA wydany w takich okolicznościach i przez taki sąd, nie była jeszcze poruszana przed Trybunałem Sprawiedliwości. Jako kwestię otwartą rechtbank pozostawia, czy mamy tu do czynienia tzw. *acte clair*. Z punktu widzenia jednolitości i ze względu na daleko idące konsekwencje, jakie miałyby odpowiedź

⁴ Wyrok TSUE z dnia 12 grudnia 2019 r., C-627/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1079 [*Openbaar Ministerie (Procureur des Konings te Brussel)*], punkt 31 (kursywę dodano). Porównaj też zdanie wprowadzające w pkt 32: „Co się tyczy europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu przeprowadzenia postępowania karnego (...)”.

twierdząca na to pytanie – a sprowadzałaby się ona de facto do zawieszenia przepływu przekazywania osób z Polską, dopóki ustawodawstwo polskie nie zagwarantowałoby na powrót niezawisłości wydających nakaz organów sądowych – konieczne [Or. 4] jest, aby rektbank nie podejmował decyzji w sprawie wykonania ENA wcześniej niż po udzieleniu przez Trybunał Sprawiedliwości odpowiedzi na to pytanie.

9. Rektbank przedkłada zatem Trybunałowi Sprawiedliwości następujące pytanie:

Czy decyzja ramowa 2002/584/WSiSW, art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej lub art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej rzeczywiście stoją na przeszkodzie temu, by wykonujący nakaz organ sądowy wykonał ENA wydany przez sąd wydającego nakaz państwa członkowskiego, w sytuacji, gdy sąd ten nie spełnia – i w chwili wydania ENA także już nie spełniał – wymogów skutecznej ochrony sądowej/skutecznego środka prawnego, ponieważ ustawodawstwo w tymże państwie członkowskim nie gwarantuje niezawisłości tego sądu i w chwili wydawania ENA także już jej nie gwarantowało?

3. Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie pilnym

3.1 Sąd odsyłający zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o rozpoznanie niniejszego odesłania prejudycjalnego w trybie pilnym, o którym mowa w art. 267 akapit czwarty Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”) i art. 107 regulaminu postępowania.

3.2 Pytanie prejudycjalne dotyczy jednej z dziedzin, o których mowa w tytule V części trzeciej TFUE. Osoba, której dotyczy wniosek, odbywa obecnie niderlandzką karę pozbawienia wolności, a okres pozbawienia wolności potrwa do dnia 20 października 2020 r. Zgodnie z przewidywaniami Trybunał Sprawiedliwości nie udzieli odpowiedzi na pytanie prejudycjalne przed tą datą. Po wykonaniu kary pozbawienia wolności osoba, której dotyczy wniosek, pozostanie – na podstawie ustawy OLW – w areszcie ekstradycyjnym w oczekiwaniu na decyzję rektbanku w sprawie wniosku o jej wydanie. Sąd odsyłający nie może podjąć tej decyzji do czasu udzielenia przez Trybunał Sprawiedliwości odpowiedzi na pytanie prejudycjalne. Ze względu na to, że rektbank nie może rozstrzygnąć przedmiotowej kwestii, że istnieje bardzo duże ryzyko ucieczki, którego nie można zmniejszyć do dopuszczalnego poziomu poprzez postawienie [odpowiednich] warunków oraz to, że osoba, której dotyczy wniosek, została skazana w Polsce za poważne przestępstwa, niewskazane jest ewentualne zawieszenie aresztu ekstradycyjnego do czasu udzielenia przez Trybunał Sprawiedliwości odpowiedzi na pytania prejudycjalne. Szybka odpowiedź Trybunału Sprawiedliwości na pytanie prejudycjalne będzie mieć zatem bezpośredni i decydujący wpływ na czas trwania aresztu ekstradycyjnego osoby, której dotyczy wniosek.

4. Wnioski końcowe

Należy wznowić posiedzenie w przedmiocie analizy postępowania dowodowego w celu skierowania pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

5. Postanowienie

WZNAWIA posiedzenie w przedmiocie analizy postępowania dowodowego i **ODRACZA** je na czas nieokreślony w oczekiwaniu na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej; **[Or. 5]**

ZWRACA SIĘ do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wydanie orzeczenia w przedmiocie następującego pytania:

Czy decyzja ramowa 2002/584/WSiSW, art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej lub art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej rzeczywiście stoją na przeszkodzie temu, by wykonujący nakaz organ sądowy wykonał ENA wydany przez sąd wydającego nakaz państwa członkowskiego, w sytuacji, gdy sąd ten nie spełnia – i w chwili wydania ENA także już nie spełniał – wymogów skutecznej ochrony sądowej/skutecznego środka prawnego, ponieważ ustawodawstwo w tymże państwie członkowskim nie gwarantuje niezawisłości tego sądu i w chwili wydawania ENA także już jej nie gwarantowało?

[...] [kwestie proceduralne] **[Or. 6]**

[...] [podpis] [...]